

Thuiskopieregeling 2013 (en verder?)

Jochem Donker

Hoofd juridische zaken Cedar B.V.

Agenda

- Inleiding: wettelijk stelsel thuiskopie
- Wat is er gebeurd in de afgelopen jaren?
- Wie wil wat?
  - Rechthebbenden
  - Betalingsplichtigen
  - Consumenten
  - Politiek
- Wat zegt de rechter?
- Wat valt er uit Europa te verwachten?

Wettelijk stelsel thuiskopie

Richtlijn 2001/29/EG (Auteursrechtlijn)

5 lid 2: De lidstaten kunnen beperkingen of restricties op het in artikel 2 bedoelde reproductierecht stellen ten aanzien van:

a. [...]

b. de reproductie, op welke drager dan ook, door een natuurlijke persoon voor privé-gebruik gemaakt, en zonder enig direct of indirect commercieel oogmerk, mits de rechthebbenden een billijke compensatie ontvangen waarbij rekening wordt gehouden met het al dan niet toepassen van technische voorzieningen op het betrokken werk of het betrokken materiaal;

Wettelijk stelsel thuiskopie

Geïmplementeerd in art. 16c Aw:

Lid 1: het reproduceren op een voorwerp bestemd om een werk ten gehore te brengen, te vertonen of weer te geven zonder direct of indirect commercieel oogmerk en uitsluitend voor eigen oefening, studie of gebruik en vormt geen inbreuk op het auteursrecht

Lid 2: voor dat reproduceren is een billijke vergoeding aan de rechthebbenden verschuldigd. Deze moet betaald worden door de fabrikant of importeur van de voorwerpen

Wettelijk stelsel thuiskopie

- Vergoedingen worden geïncasseerd door representatieve rechtspersoon: Stichting de Thuiskopie (16d)
- Hoogte vergoeding wordt vastgesteld door een door de Minister van Justitie aan te wijzen onderhandelingsstichting: SONT (16e)
- 16f: opgaveplicht
- 16ga ‘verlengde aansprakelijkheid verkopers’

Historie

- 1965: Eerste heffing op audiorecorders in Duitsland
- 1990: heffing op blanco cassettes en videobanden in NL
- 2004: tarieven vastgesteld voor o.a. cd-r's, dvd-r's

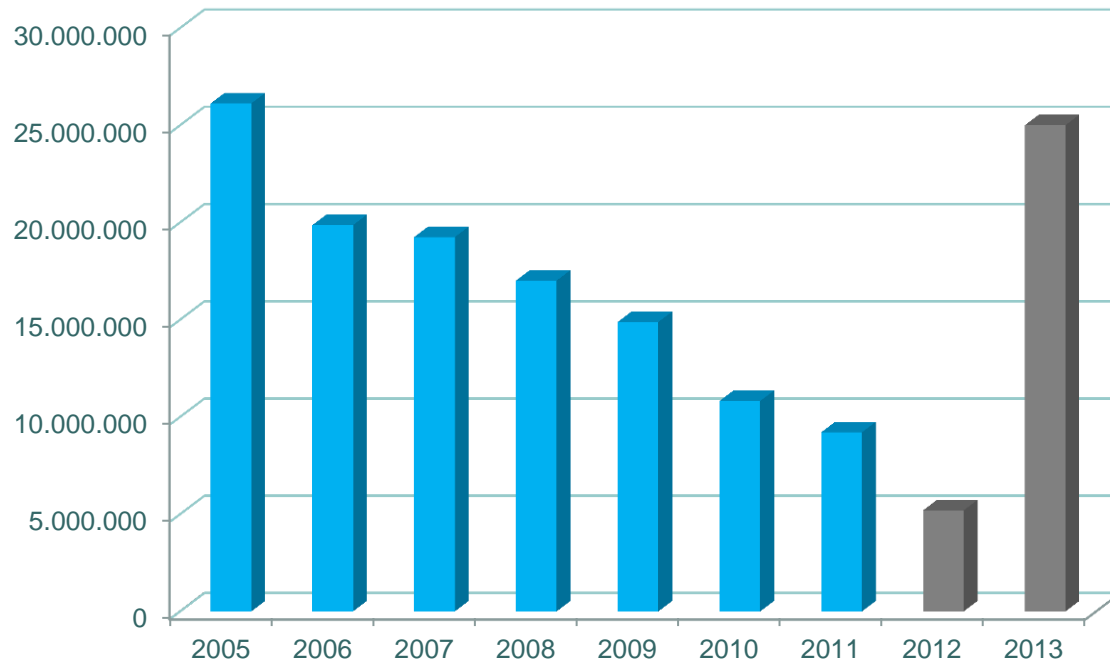

Historie

- Eind 2005: voornemen SONT voorzitter tot vaststelling tarieven “nieuwe” voorwerpen met harde schijf zoals mp3 spelers en dvd-recorders
- Minister van Justitie dringt aan op afwachtende houding i.v.m. ontwikkelingen in Europa, Voorzitter SONT stelt 0-tarief vast
- 2007: MvJus vaardigt eerste “bevriezings-AMvB” uit. Reden:
  - Achterstand in repartitie
  - Europese ontwikkelingen
- Bevriezing stelsel sindsdien jaarlijks verlengd en vanaf 1 januari 2009 voor een periode van 3 jaar

Gevolgen bevroezing

Incasso Stichting de Thuiskopie 2005 - 2013

“Ontdooiing” van het stelsel

Hof Den Haag 27 maart 2012 (NORMA/ Staat):

- Staat heeft met uitvaardiging AMvB's onrechtmatig gehandeld jegens NORMA en aangesloten uitvoerend kunstenaars
- Verwijst naar beslissing SONT voorzitter 2005
- Staat heeft resultaatverplichting (Opus arrest EU Hof)
- Veroordeling Staat tot vergoeding van alle door NORMA/ rechthebbenden geleden en nog te lijden schade

“Ontdooiing” van het stelsel

Speerpuntenbrief Auteursrecht 20@20 april 2011:

- Downloaden uit evident illegale bron wordt onrechtmatig, maar consumenten worden ontzien bij handhaving (geen “3 strikes, you’re out” regeling)
- Voor thuiskopievergoeding zou dan geen noodzaak meer zijn, want schade door andere vormen van kopiëren is “minimaal”
- MAAR: geen draagvlak in Tweede Kamer
- Teeven verzoekt SONT Voorzitter Marco Pastors om advies uit te brengen over tarieven voor een nieuw thuiskopiestelsel

“Ontdooiing” van het stelsel

- Medio 2012 starten de onderhandelingen in SONT over een nieuw stelsel
- Brancheorganisaties van electronicaproductenten weigeren aanvankelijk deelname maar kiezen eieren voor hun geld
- Overeenstemming over hoogte tarieven, voorwerpen en schadebegrip blijkt (wederom) niet mogelijk
- Voorzitter neemt “besluit op hoofdlijnen”:
  - Breed scala aan voorwerpen
  - “sobere” tarieven
  - Uitzondering professioneel gebruik mogelijk voor in aanmerking komende voorwerpen

Tarieven

	Capaciteitsgrens laag	Laag tarief	Capaciteit basis	Basis tarief	Prof. gebruik mogelijk?
cd-r				€ 0,03	Ja
DVD-r				€ 0,03	Ja
Externe hard disk				€ 1,00	Ja
Tablet	≤ 8 GB	€ 2,50	> 8 GB	€ 5,00	Ja
Smartphone Telefoon mp3 functie	< 16 GB	€ 2,50	≥ 16 GB	€ 5,00	Nee
Personal Computer				€ 5,00	Ja
Laptop				€ 5,00	Ja
Audio/Video speler (mp3/mp4 etc.)	≤ 2 GB	€ 1,00	> 2 GB	€ 2,00	Nee
Hard disk recorder settop box	≤ 160 GB	€ 2,50	> 160 GB	€ 5,00	Nee

Vrijstelling professioneel gebruik

wel

- CD-R
- DVD-R
- Externe Hard Disk
- Personal Computer
- Tablet
- Laptop, netbook, ultrabook etc.

niet

- Telefoons met mp3 functie
- Audio/video speler (mp3, mp4 etc)
- Settopbox
- HD recorder

Wat willen rechthebbenden?

- Ruime verspreiding van hun werk
- Reële vergoeding voor gebruik van hun werk
- Ruimte voor ontwikkeling nieuwe businessmodellen

Mes op de keel:

Producenten: individuele handhaving

Makers/ uitvoerend kunstenaars: thuiskopievergoeding

Gemene deler: handhaving waar praktisch mogelijk,
vergoedingsregeling waar dat niet mogelijk/ wenselijk is: in
de privésfeer

Wat willen betalingsplichtigen?

- Liefst niets betalen
- Als het toch moet, dan alleen “daadwerkelijke” schade
  - Uitsluitend substitutieschade (PWC onderzoek: €12,8 milj.)
- Alleen betalen voor kopieën onder exceptie (o.a. geen illegale bron, prof. kopieën)
- Zo min mogelijk administratieve rompslomp

Wat wil de consument?

- Kopietjes maken van film, muziek, boeken
- Internetvrijheid: geen handhaving achter de (digitale) voordeur
- Artiest betalen (maar niet teveel en het moet wel goed terecht komen)

Wat wil de politiek?

- Tot voor kort: “downloadverbod” ipv thuishopieregeling
- Maar dat verbod mocht dan niet gehandhaafd worden tegen particulieren
- Stas Teeven: of handhaving, of vergoeding
- PvdA: dan maar thuishopiestelsel

Wat zegt de rechter?

- EU hof:
  - Padawan
  - Opus Supplies
- nationaal:
  - NORMA/ Staat (Hof Den Haag)
  - ACI/ ThuisKopie (Hof Den Haag/ Hoge Raad)

EU Hof 21-10-2010: Padawan/ SGAE

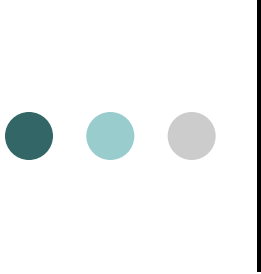
Vraag of ook vergoeding betaald moet worden over voorwerpen die (duidelijk) voor professioneel gebruikt bestemd zijn

- 'billijke compensatie' is autonoom unierechtelijk begrip dat uniform moet worden uitgelegd, ongeacht bevoegdheid lidstaten om binnen de door de richtlijn gestelde grenzen de vorm, wijze van financiering en inning en het niveau van de compensatie te bepalen.
- compensatie moet worden berekend op basis van het criterium van de schade geleden door de auteurs van beschermde werken als gevolg van de invoering van de uitzondering voor het kopiëren voor privé-gebruik.

EU Hof 21-10-2010: Padawan/ SGAE

- Vergoedingenstelsel moet differentiëren naar privégebruik/ ander (professioneel) gebruik
- Daarentegen is het, wanneer de voorwerpen aan privépersoon ter beschikking zijn gesteld, niet noodzakelijk om aan te tonen dat die persoon daarmee daadwerkelijk kopieën voor privégebruik heeft gemaakt en dientengevolge de auteur heeft benadeeld
- Er mag dan vanuit worden gegaan dat die persoon de kopieerfunctie van het voorwerp zal benutten: er wordt dus betaald voor de mogelijkheid om privékopieën te maken

EU Hof 16-6-2011: Thuis kopie/ Opus Suplies Deutschland

- Betalingsverplichting berust bij kopieerder, maar mag door wetgever worden opgelegd aan degene die hem de middelen daarvoor verschafft
- Uitgangspunt Arl: hoog beschermingsniveau voor auteurs, passende beloning voor hun werk
- ➡ Resultaatverplichting Lidstaten om te verzekeren dat billijke compensatie daadwerkelijk kan worden geïncasseerd.
- Onmogelijk om vergoeding bij eindgebruiker te incasseren
- Dus nationale rechter moet wet zou uitleggen dat incasso bij handelaar plaats kan vinden

Hof Den Haag inz. ACI/ Thuiskopie (15-11-2010)

- Te vergoeden nadeel = gedeelde licentievergoeding voor desbetreffende kopieerhandeling
- Ook bij kopieerhandelingen waarbij nadeel minimaal is, is thuiskopievergoeding verschuldigd
- Er is pas nadeel wanneer de consument bereid zou zijn om althans enig bedrag aan de auteur te betalen om de kopieerhandelingen te mogen verrichten
- Voor time shifting en porting wordt dat aangenomen

Hof Den Haag inz. ACI/ Thuiskopie

Kopieerbeveiliging

- Uitgangspunt Arl is dat auteur passende beloning moet kunnen ontvangen voor zijn werk
- Beschikbaarheid in commerciële zin is bepalend

Hof Den Haag inz. ACI/ Thuiskopie

Kopiëren uit illegale bron

- Rechthebbenden meer gebaat bij thuiskopievergoeding dan niet-handhaafbaar verbodsrecht (z.o. Minister)
- Vraag of dit strijdt met 3-stappen toets niet beantwoord, want:
- andere uitleg contra legem (gezien kenbare bedoeling wetgever om illegale kopieën in te sluiten)
- Dus:
  - illegale bron kopieën vallen onder 16c
  - Vergoeding ook voor die kopieën verschuldigd

Hof Den Haag inz. ACI/ Thuiskopie

Kopieën met toestemming rechthebbenden

- Mogen niet worden betrokken bij vaststelling hoogte vergoeding
- waarbij het enkele achterwege laten van kopieerbeveiliging niet als (impliciete) toestemming kan worden opgevat

Hof Den Haag inz. ACI/ Thuiskopie

En verder...

- Rekening houden met tarieven in andere Europese landen
- Eventuele wanverhouding tussen prijs van de drager en heffing is niet relevant

Hof Den Haag inz. ACI/ Thuiskopie

Cassatie betalingsplichtigen uitsluitend t.a.v. illegale bron kopieën

Prejudiciële vragen VG Wort – betalingsplichtigen:

- Expliciete/ impliciete toestemming
- Beschikbaarheid technische voorzieningen

Conclusie AG Huydecoper ACI/ Thuiskopie

- Handhaving tegen particulieren praktisch onmogelijk
- Downloadverbod = dooie mus voor makers
- Privacy argumenten, informatievrijheid
- Duidelijke voorkeur combinatiestelsel
- Padawan arrest geeft onvoldoende duidelijkheid

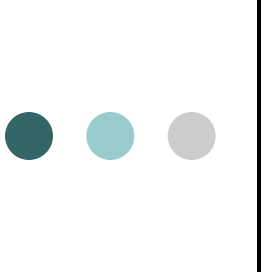
Arrest HR ACI/ Thuiskopie (21-9-2012)

- NL rechter moet art. 16c richtlijnconform uitleggen, ondanks totstandkomingsgeschiedenis.
- Ook thuiskopievergoeding mogelijk voor kopiëren dat niet onder de beperking valt?
- HR: Dat is zeer wel denkbaar
- Antwoord op deze vraag is waarschijnlijk mede afhankelijk van technische handhavingsmogelijkheden in de toekomst

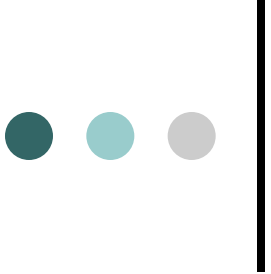
Prejudiciële vragen ACI/ Thuis kopie

- Ziet beperking art. 5 lid 2 sub b uitsluitend op kopieën uit legale bron, of ook uit illegale bron?
- Als dat eerste het geval is, kan nationale recht niettemin voorzien in een billijke vergoeding voor illegale bron kopieën?
- Is voor de beantwoording van deze vraag van belang dat technische voorzieningen om illegale bron kopieën tegen te gaan (nog) niet beschikbaar zijn?

Vooruitzichten 2013 en verder

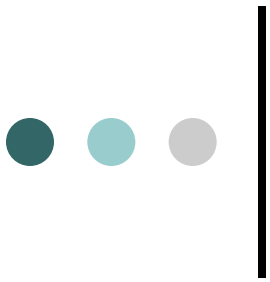
- Europese Commissie:
  - High Level Mediator Antonio Vitorino komt nog deze maand met zijn bevindingen
  - Maria Martin Prat:
    - er zal een dialoog met de lidstaten worden opgestart om de ontwikkelingen op nationaal niveau in kaart te brengen
    - Er komt definitief geen richtlijn over thuiskopie-exceptie
- EU Hof: Oordeel over thuiskopie/ illegale bron:
  - ACI zaak
  - UPC/ Telekabel Wien
  - VG Wort

Vooruitzichten 2013 en verder

- Hoge Raad: Cassatie procedure NORMA/ Staat
- Hof Den Haag: uitspraak in Thuiskopie/ Staat
- Politiek: herbezinning Thuiskopiedossier

de Thuiskopie

